

[Tove Lindbo Larsen.]

nuar 1973 forbyder anvendelsen af nitrit. Det er i mange tilfælde teknologisk helt unødvendigt at bruge nitrit som konserveringsmiddel. F. eks. i dybfrostvarer er det overflødig, da temperaturen er så lav. Det kan så kun være et spørgsmål om udseende, og dér har vi nok også brug for nytænkning.

Jeg må altså konstatere, at vi har brug for rene, let forståelige positivlister afpasset efter de lande, vi samhandler med, men med folkesundheden i centrum.

Den anden del af tilsætningsstofferne var de ernæringsmæssigt ønskelige. Det viser sig ved adskillige undersøgelser, at hvis man ikke tilsatte vitaminerne B1, B2 og C-vitamin, ville mange mennesker komme i underskud heraf. Også jern spiller en stor rolle og må accepteres som tilsætningsstof.

En anden side af sagen er de tilberedte levnedsmidlers forholdsmæssige indhold af kulhydrat, fedtstof og proteiner. Vi må erkende, at anvendelsen af de tilberedte levnedsmidler bliver mere og mere omfangsrig. Den danske kost har en gennemsnitlig fedtkalorieprocent på ca. 40, og det ønskelige efter ernæringseksperterers udsagn er, at den ligger på omkring 25-30. Det har sundhedsmæssig betydning. Antallet af blodpropper blandt befolkningen har været stærkt stigende i de senere år, samtidig med at fedtforbruget er steget. Det er for mange ernæringskyndige et tydeligt bevis på forkert ernæring; og det vil med hensyn til levnedsmiddelovgivningen sige, at vi ikke skal sætte minimumskrav for fedtindholdet i vore levnedsmidler. Tilmed er det heller ikke ligegyldigt, hvilke slags fedtstoffer vi indtager. Det bør være tilladt at anvende vegetabilisk fedtstof, polyumættede fedtsyrer, i betydelig større omfang, end det er nu. Jeg mener, det er foruroligende med det sygdomsbillede, der tegner sig i de industrialiserede lande. Sæt det i forbindelse med fedtforbruget og fedtstoffernes art.

Dødeligheden af åreforkalkning, der kan skyldes kostens fejlagtige sammensætning af kulhydrat, fedtstoffer og protein, er steget voldsomt de sidste år. Forskningsresultaterne viser, at kostens sammensætning, cigaretrykning og manglende motion er hovedårsagen til dette. Sygdommen melder sig desværre allerede i en tidlig alder, for mænd i omkring 40-50 års alderen, for kvinder 10

år senere. De to punkter med cigaretrykning og manglende motion kan vi næppe lovgive for, og det hører heller ikke ind under dette område, men vi kan åbne muligheder for bedre produkter ved ikke at lave begrænsninger og samtidig kræve en deklaration på produkterne, så der bliver mere åbenhed; forbrugerne kan så læse om indholdet og vurdere betydningen for ernæringen.

For yderligere at belyse sagen kan jeg lige nævne, at en nordisk ekspertgruppe af læger og ernæringsforskere officielt har udsendt en meddelelse om retningslinjer for kostens sammensætning. Her peger man på, at det samlede kalorieforbrug bør nedsættes, og det har relation til både sukkeret og fedtstofferne i vore levnedsmidler og lovgivningen herom. Man peger samtidig på fedtstoffernes sammensætning, man peger på forbruget af sukker og sukkerholdige stoffer, og alt kan sættes i relation til levnedsmiddelovgivningen. Derfor må vi forme den på en sådan måde, at man kan efterleve disse regler.

Det tredje punkt, jeg anså for at være en af de ting, vi skal tage fat på, er deklaration af levnedsmidlerne. Der er i øjeblikket intet krav på dette område, alt er på frivillig basis. Når mad tilberedes som hel- eller halvfabrikata og emballeres i salgskartoner, er det umuligt for forbrugeren at vide, hvad man køber. I øjeblikket udføres denne deklaration højst forskelligt, hvis den udføres. Jeg mener, at en deklaration bør indeholde oplysninger om for det første næringsværdi, men på en sådan måde, at man uden at være specialuddannet kan forstå den og ikke behøver lang tid for at sætte sig ind i det. For det andet en oplysning om de tilsatte stoffer. For det tredje oplysning om varens nettoindhold, prisen og enhedsprisen pr. liter eller kilo. Det skal være muligt for forbrugeren at aflæse dette, så man ikke har behov for 5 minutter før lukketid at stå og omregne prisen for 735 g til en kilopris for at kunne sammenligne varerne. For det fjerde holdbarheden, derindunder kommer også en åben og tydelig datomærkning, opbevaringsråd og oplysning om opbevaringstiden. Jeg mener, det er nødvendigt, at vi får en åben oplysning, sådan at forbrugeren kan læse den, intet bør være i kode. For det femte mener jeg, at varebetegnelsen skal være korrekt oplysende, og helt generelt må